

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2015

Επιμέλεια: Ομάδα
Οικονομολόγων της
Ωθησης



Τρίτη, 2 Ιουνίου 2015
ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ Γ'
ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α.** Η μεγάλη εξειδίκευση των ανθρώπων σε μια δραστηριότητα που συχνά είναι πολύ περιορισμένη, μετατρέπει την εργασία σε ανιαρή απασχόληση.
 - β.** Οι ανάγκες ως σύνολο δεν είναι απειρίοριστες και καθεμία ανάγκη ξεχωριστά υπόκειται σε προσωρινό κορεσμό.
 - γ.** Με σταθερή τη ζήτηση, όταν μειώνεται η προσφορά, αυξάνεται η τιμή ισορροπίας, ενώ η ποσότητα ισορροπίας μειώνεται.
 - δ.** Ο αριθμός των επιχειρήσεων, ως παράγοντας επηρεασμού της προσφοράς, αφορά αποκλειστικά την ατομική καμπύλη προσφοράς.
 - ε.** Η έννοια της αγοράς περιορίζεται σε ένα γεωγραφικό χώρο.

Μονάδες 15

Στις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και, δίπλα του, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- A2.** Η εισοδηματική ελαστικότητα ενός αγαθού είναι -2 , όταν:
- α.** αύξηση του εισοδήματος των καταναλωτών κατά 10% προκαλεί αύξηση της ζήτησης κατά 20%
 - β.** μείωση του εισοδήματος κατά 5% προκαλεί αύξηση της ζήτησης κατά 10%
 - γ.** μείωση του εισοδήματος κατά 12% προκαλεί αύξηση της ζήτησης κατά 6%
 - δ.** αύξηση του εισοδήματος κατά 10% προκαλεί μείωση της ζήτησης κατά 5%.

Μονάδες 5

- A3.** Ο νόμος της φθίνουσας απόδοσης αρχίζει να λειτουργεί, όταν:
- το μέσο προϊόν είναι ίσο με το οριακό προϊόν
 - το συνολικό προϊόν γίνεται μέγιστο
 - το οριακό προϊόν γίνεται αρνητικό
 - το οριακό προϊόν αρχίζει να μειώνεται.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- A1.** α. Σ
β. Λ
γ. Σ
δ. Λ
ε. Λ

A2. β**A3.** δ**ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ****ΘΕΜΑ Β**

- B1.** Από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης:
- να περιγράψετε τις προτιμήσεις των καταναλωτών (μονάδες 5)
 - να περιγράψετε τις τιμές των άλλων αγαθών (μονάδες 12) και να κατασκευάσετε τα αντίστοιχα διαγράμματα (μονάδες 8).

Μονάδες 25

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- B1.** α. Σχολικό βιβλίο σελ.34 §6 (α)
β. Σχολικό βιβλίο σελ.35–36 §6 (γ)

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ**ΘΕΜΑ Γ**

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αφορά την παραγωγή και το κόστος παραγωγής μιας επιχείρησης στη βραχυχρόνια περίοδο λειτουργίας της (δεν απαιτείται η αντιγραφή του πίνακα στο τετράδιό σας):

Προϊόν (Q)	Μεταβλητό κόστος (VC)	Μέσο μεταβλητό κόστος (AVC)	Οριακό κόστος (MC)
0	0	—	—
20	200	10	10
60	480	8	7
150	750	5	3
180	900	5	5
200	1200	6	15
210	1500	7,15	30

Γ1. Να κατασκευάσετε τον πίνακα προσφοράς της επιχείρησης.

Μονάδες 4

Γ2. Να υπολογίσετε διαδοχικά την ελαστικότητα της προσφοράς καθώς αυξάνεται η τιμή. Να χαρακτηρίσετε την προσφορά με βάση την τιμή της ελαστικότητας (δεν απαιτείται η μετατροπή των κλασμάτων σε δεκαδικούς αριθμούς).

Μονάδες 5

Γ3. Επιπλέον των δεδομένων του παραπάνω πίνακα, η επιχείρηση, κατά την ίδια χρονική περίοδο, δαπανά για ενοίκιο 150 χρηματικές μονάδες και για ασφάλιστρα 50 χρηματικές μονάδες. Όταν η επιχείρηση παράγει 200 μονάδες προϊόντος, να υπολογίσετε:

- α. το μέσο συνολικό κόστος (ATC) (μονάδες 6)
- β. το μέσο σταθερό κόστος (AFC) (μονάδες 2).

Μονάδες 8

Γ4. Αν η επιχείρηση παράγει 210 μονάδες προϊόντος και θέλει να μειώσει το κόστος της κατά 420 χρηματικές μονάδες, να υπολογίσετε πόσες μονάδες πρέπει να μειώσει το παραγόμενο προϊόν της.

Μονάδες 8

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- Γ1. Με δεδομένο ότι η τιμή ισούται με το οριακό κόστος ώστε η επιχείρηση να προσδιορίσει το μέγιστο κέρδος και το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους πάνω από την καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους αποτελεί τη καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης στη βραχυχρόνια περίοδο ($\uparrow MC \geq \min AVC$) βλ. αναλυτικότερα σχολικό βιβλίο §2 σελ. 79 τότε:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ		
ΣΗΜΕΙΑ	P=MC	Q _s
A	5	180
B	15	200
Γ	30	210

$$\Gamma 2. \quad E_{S_{A \rightarrow B}} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \frac{P_A}{Q_A} = \frac{200 - 180}{15 - 5} \frac{5}{180} = \frac{1}{18}$$

$$E_{S_{B \rightarrow \Gamma}} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \frac{P_B}{Q_B} = \frac{210 - 200}{30 - 15} \frac{15}{200} = \frac{1}{20}$$

Η $E_{S_{A \rightarrow B}} = \frac{1}{18} < 1$ ανελαστική προσφορά, όπως επίσης $E_{S_{B \rightarrow \Gamma}} = \frac{1}{20} < 1$ ανελαστική προσφορά. Επομένως στα δεδομένα σημεία το προϊόν έχει ανελαστική προσφορά.

- Γ3. Οι δαπάνες ενοικίου και ασφαλιστρών αφορούν σταθερά έξοδα. Επομένως $FC = 150 + 50 = 200$ χρημ. μονάδες.

Για $Q = 200$ το $VC = 1200$, άρα:

$$TC_{200} = VC_{200} + FC = 1200 + 200 = 1400 \text{ χρημ. μονάδες}$$

$$\text{Οπότε } ATC_{200} = \frac{TC_{200}}{200} = \frac{1400}{200} = 7 \text{ χρημ. μονάδες}$$

$$\text{Ενώ } AFC_{200} = \frac{FC}{200} = \frac{200}{200} = 1 \text{ χρημ. μονάδες}$$

- Γ4.

Q	VC	FC	TC	MC
180	900	200	1100	
200	1200	200	1400	15
210	1500	200	1700	30

Με δεδομένο ότι το οριακό κόστος παραμένει σταθερό μεταξύ των συνδυασμών τότε:

$$TC_{210} - 420 = 1700 - 420 = 1280 \text{ χρημ. μονάδες}$$

Δηλαδή βρισκόμαστε στο διάστημα μεταξύ 180 και 200 μονάδων παραγωγής όπου κάθε μία από αυτές μεταβάλλει το κόστος κατά $MC = 15$.

$$\text{Έτσι, } MC = \frac{\Delta TC}{\Delta Q} \Leftrightarrow 15 = \frac{1400 - 1280}{200 - Q} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow Q = 192 \text{ μονάδες.}$$

Έτσι αν η επιχείρηση από παραγωγή 210 μονάδων μειώσει το κόστος κατά 420 μονάδες το παραγόμενο προϊόν θα μειωθεί κατά $\Delta Q = 210 - 192 = 18$ μονάδες.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Οι συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς στην αγορά ενός γεωργικού προϊόντος είναι $Q_D = 400 - 10P$ και $Q_S = 100 + 10P$ αντίστοιχα, όπου Q_D η ζητούμενη ποσότητα, Q_S η προσφερόμενη ποσότητα και P η τιμή.

Δ1. Να υπολογίσετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας της αγοράς του αγαθού.

Μονάδες 4

Δ2. Το κράτος, προκειμένου να προστατέψει το εισόδημα των αγροτών, επιβάλλει κατώτατη τιμή πώλησης του αγαθού $P_K = 20$ χρηματικές μονάδες. Να υπολογίσετε:

α. το πλεόνασμα που δημιουργείται στην αγορά από την επιβολή της κατώτατης τιμής (μονάδες 3)

β. τα συνολικά έσοδα των αγροτών, όταν το κράτος αγοράσει το πλεόνασμα στην κατώτατη τιμή P_K (μονάδες 3)

γ. την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού από την αγορά του πλεονάσματος (μονάδες 3).

Μονάδες 9

Δ3. Να υπολογίσετε το χρηματικό όφελος των αγροτών, μετά την επιβολή της κατώτατης τιμής P_K .

Μονάδες 6

Δ4. Αν το κράτος με την κατάλληλη πολιτική επηρεάσει τους αγρότες που παράγουν το προϊόν και η συνάρτηση προσφοράς γίνει $Q'_S = 60 + 10P$, να υπολογίσετε τη μεταβολή της κρατικής επιβάρυνσης στην ίδια κατώτατη τιμή $P_K = 20$ χρηματικές μονάδες.

Μονάδες 6

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Δ1. Η συνθήκη ισορροπίας $Q_d = Q_s \Leftrightarrow 400 - 10P = 100 + 10P \Leftrightarrow P_0 = 15$

Έτσι για $P_0 = 15$, $Q_d = Q_s = 250$.

Επομένως, το σημείο ισορροπίας είναι : $E_0(P_0 = 15, Q_0 = 250)$

Δ2. α) Για $P_K = 20$ η $Q_d = 400 - 10 \cdot 20 = 200$ μονάδες

ενώ η $Q_s = 100 + 10 \cdot 20 = 300$ μονάδες.

Επομένως $Q_s - Q_d = 300 - 200 = 100$ μονάδες πλεονάσματος.

- β) Τα συνολικά έσοδα των αγροτών στην προκειμένη περίπτωση περιλαμβάνουν
 $P_k \cdot Q_d + P_k(Q_s - Q_d) = P_k \cdot Q_s$, δηλαδή $20 \times 300 = 6000$ χρηματικές μονάδες.
- γ) Η δαπάνη του κράτους (από τον κρατικό προϋπολογισμό) για την αγορά του πλεονάσματος προκύπτει ως $P_k \cdot \text{πλεόνασμα} = P_k \cdot (Q_s - Q_d) = 20 \cdot 100 = 2000$ χρηματικές μονάδες.

- Δ3. Αν δεν είχε προκύψει κρατική παρέμβαση με επιβολή κατώτατης τιμής (P_k) η αγορά θα ισορροπούσε στο σημείο $E_0(P_0=15, Q_0=250)$ και τα έσοδα των αγροτών θα ήταν:
 $P_0 \times Q_0 = 15 \times 250 = 3750$ χρηματικές μονάδες.
 Επομένως οι αγρότες ωφελούνται κατά $P_k \cdot Q_s - P_0 \cdot Q_0 = 6000 - 3750 = 2250$ χρηματικές μονάδες (ή κατά 60%).
- Δ4. Για $P_k=20$ η νέα προσφερόμενη ποσότητα θα ήταν $Q_s' = 60 + 10 \cdot 20 = 260$ μονάδες, ενώ η Q_d παραμένει ίση με 200 μονάδες.
 Το νέο πλεόνασμα προκύπτει: $Q_s' - Q_d = 260 - 200 = 60$ μονάδες, ενώ η νέα κρατική επιβάρυνση θα ήταν $P_k(Q_s' - Q_d) = 20 \cdot 60 = 1200$ χρηματικές μονάδες.
 Προφανώς είναι μικρότερη η κρατική επιβάρυνση σε σχέση με εκείνη του (Δ2. γ) ερωτήματος λόγω μείωσης της προσφοράς δηλαδή η μεταβολή προκύπτει:
 Αρχική επιβάρυνση κράτους - νέα επιβάρυνση κράτους = $2000 - 1200 = 800$ χρηματικές μονάδες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τα θέματα κάλυψαν όλο το εύρος της διδαχθείσας ύλης με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τη λεπτομερή προσέγγιση τόσο στη θεωρία όσο και στις ασκήσεις.

Μόνο η συστηματική και σχολαστική μελέτη κατά τη διάρκεια της χρονιάς μπορεί να εγγυηθεί την άριστη επίδοση στον μαθητή.